

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Marie Turkové a JUDr. Petra Průchy v právní věci žalobkyně: **B. R.**, zast. Mgr. Danou Galuszkovou, advokátkou, se sídlem Český Těšín, Masarykovy sady 27, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Praha 5, Křížová 25, o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 25. 1. 2006, č. j. 20 Cad 39/2005 – 19,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím České správy sociálního zabezpečení (dále jen „žalované“) ze dne 24. 5. 2005, č. X, byl žalobkyni (dále též „stěžovatelce“) přiznán podle § 29 zákona č. 155/1995 Sb., v platném znění, a podle článku 14 Úmluvy o sociálním zabezpečení, uzavřené mezi Československou republikou a Polskou republikou č. 261/1948 Sb., starobní důchod od 1. 5. 2002 ve výši 2498 Kč měsíčně, s tím, že podle nařízení vlády č. 438/2002 Sb. se důchod zvyšuje od ledna 2003 tak, že procentní výměra důchodu se zvyšuje o 3,8 %, tj. o 48 Kč (z částky 1257 Kč měsíčně na 1305 Kč měsíčně) a základní výměra náleží nadále ve výši 1241 Kč – celkem 2546 Kč měsíčně. Od ledna 2004 se zvyšuje podle nařízení vlády č. 337/2003 Sb. procentní výměra důchodu o 2,5 %, tj. o 33 Kč na 1338 Kč měsíčně a základní výměra důchodu náleží nadále ve výši – částečný invalidní důchod – 1241 Kč, celkem tedy ve výši 2579 Kč měsíčně. Základní výměra důchodu totiž činí 1310 Kč měsíčně a částky základní výměry jsou uváděny v dílčené výši. V odůvodnění žalovaná uvedla, že pro nárok a výši důchodu bylo žalobkyni započteno 9861 dní v českém důchodovém pojištění a 553 dní v polském důchodovém pojištění, celkem tedy 10414 dní, tj. 28 roků. Vysvětlila, že výše důchodu se skládá ze základní a procentní výměry, přičemž základní výměra důchodu činí 1310 Kč měsíčně a procentní výměra se stanoví procentní sazbou z výpočtového základu (dále jen „VPZ“), který činí 1893 Kč; jeho výše odpovídá osobnímu vyměřovacímu základu

za roky 1986 – 2001 v částce 1893 Kč. Za 28 roků pojištění činí procentní výměra ke dni vzniku nároku na důchod 42 % VPZ, tj. 790 Kč měsíčně a procentní výměra důchodu vypočtená podle zákona č. 100/1988 Sb., 1327 Kč měsíčně. Jelikož procentní výměra důchodu vypočtená podle zákona č. 100/1988 Sb. je vyšší než procentní výměra důchodu vypočtená podle zákona č. 155/1995 Sb., náleží částka 1327 Kč měsíčně. Dílčí důchod podle čs. – polské Úmluvy činí poměrný díl této částky, který odpovídá délce doby pojištění na území České republiky podle vzorce $1327 \times 9861 / 10\,414 = 1257$ Kč měsíčně. Součet dílčených částek procentní a základní výměry tvoří výslednou částku 2498 Kč měsíčně.

Dalším rozhodnutím ze dne 24. 5. 2005, č. X – II, upravila žalovaná žalobkyni starobní důchod od 1. 5. 2004 podle článku 46 odst. 1 Nařízení Rady (EHS) 1408/71 s přihlédnutím k článku 118 Nařízení Rady (EHS) 574/72. Starobní důchod byl od uvedeného data upraven na 2696 Kč měsíčně s tím, že od ledna 2005 se zvyšuje procentní výměra důchodu (1386 Kč) o 5,4 %, tj. o 75 Kč na 1461 Kč, základní výměra důchodu na 1400 Kč, takže náleží žalobkyni celkem 2861 Kč měsíčně. V odůvodnění uvedeného rozhodnutí žalovaná vysvětlila, že procentní výměra důchodu vypočteného podle zákona č. 100/1988 Sb. je u žalobkyně vyšší, než procentní výměra důchodu vypočteného podle zákona č. 155/1995 Sb., neboť podle prvního z uvedených zákonů činí za 27 roků pojištění celkem 1302 Kč měsíčně, takže po zvýšení podle předpisů o zvyšování vyplácených důchodů činí k uvedenému datu 1386 Kč měsíčně. K datu 1. 5. 2004 činila základní výměra důchodu 1310 Kč, takže celkem náleželo žalobkyni 2696 Kč měsíčně.

Proti oběma rozhodnutím žalované podala žalobkyně u Krajského soudu v Ostravě včas žalobu, v níž především namítala, že celková přiznaná částka důchodu neodpovídá životnímu minimu, rozhodnutí č. I. postrádá vysvětlení, jak se dospělo k základní výměře důchodu ve výši 1310 Kč měsíčně, z jakého důvodu se od 1. 1. 2004 vychází ze základní výměry důchodu ve výši částečného invalidního důchodu 1241 Kč, když nikdy o invalidní důchod nežádala, ani jí nebyl přiznán. Vyslovila přesvědčení, že stanovený starobní důchod od 1. 5. 2002 a následně zvýšený, neodpovídá správnému výpočtu z vyměřovacího základu za odpracovanou dobu zaměstnání a připomněla, že v Polsku o starobní důchod dosud nežádala. Navrhovala, aby soud zrušil napadená rozhodnutí žalované a věc jí vrátil k dalšímu řízení a novému rozhodnutí.

Žalovaná ve svých písemných vyjádřeních k žalobě, kterou byla napadena obě její rozhodnutí – s odkazem na příslušná ustanovení čs. právních předpisů důchodového pojištění a Úmluvy mezi Československou republikou a Polskou republikou o sociálním pojištění č. 261/1948 Sb. (dále jen „Úmluva“) - setrvala na svém závěru, že výše procentní výměry činila u stěžovatelky k datu přiznání dávky 1327 Kč a základní výměry 1310 Kč a byla upravena v poměru dob pojištění získaných výlučně na území České republiky k poměru celkově získané době pojištění. K rozhodnutí II. uvedla, že musela upravit starobní důchod žalobkyně od 1. 5. 2004 podle článku 46 odst. 1 Nařízení Rady (EHS) 1408/71 s přihlédnutím k článku 118 Nařízení rady (EHS) 574/72, kdy na rozdíl od rozhodnutí označeného I., v němž byla zohledněna doba pojištění získaná i na území Polska a potvrzena polským nositelem pojištění, v napadeném rozhodnutí byla zhodnocena doba získaná pouze na českém území. Při výpočtu pak postupovala obdobně, snížila pouze dobu pojištění, přičemž v konečné fázi nepodléhala výše procentní výměry a základní výměry, tzv. „dílčení“, takže jejich výše již nebyla stanovena v poměru české doby pojištění k celkově získané době pojištění. Postupovala tak zcela v souladu s platnými zákonnými předpisy a žádnou z námitek stěžovatelky neshledala důvodnou.

Krajský soud v Ostravě usnesením ze dne 31. 10. 2005 spojil žaloby podané proti oběma rozhodnutím, neboť spolu skutkově souvisejí, ke společnému projednání (řízení) s tím, že věc bude nadále vedena pod sp. zn. 20 Cad 39/2005. Napadeným rozsudkem ze dne 25. 1. 2006, č. j. 20 Cad 39/2005 – 19, pak žalobu zamítl, vycházející z dávkového spisu žalobkyně, zejména osobního listu důchodového pojištění z 18. 5. 2005 a dokladu Nadace Českého fondu výtvarných umění, z nichž dovodil, že žádná ze žalobních námitek není důvodná. Žalobní bod týkající se obou napadených rozhodnutí, a to nedosažení výše životního minima, neshledal důvodným s odůvodněním, že důchodová dávka je součástí systému důchodového pojištění a její výše proto nemůže být odvislá od stanovení částky životního minima, tedy částky spadající do systému sociální péče. Ve výši důchodové částky se odráží jen celková doba pojištění a výpočtový základ, tedy stručně řečeno počet let, kdy byl pojištěnec výdělečně činný a jakých výdělků dosahoval od roku 1986. K dalším žalobním námitkám, které se týkaly již jen rozhodnutí I., uvedl, že základní výměra důchodu je částka, která je jednotná pro všechny pojištěnce i druhy důchodů a je stanovena zákonem a zvyšována nařízením vlády na základě zmocnění a pravidel zakotvených v zákoně o důchodovém pojištění. K 1. 5. 2002 byla stanovena na 1310 Kč (§ 33 zákona č. 155/1995 Sb. ve znění k 1. 5. 2002) a tato částka byla poté u stěžovatelky „dílčena“ na částku 1241 Kč, která odpovídá poměru částky 1310 Kč k době pojištění v České republice podle § 60 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb. Pokud žalovaná v části výroku týkající se úpravy výše starobního důchodu od ledna 2004 podle nařízení vlády č. 337/2003 Sb. uvedla, že „základní výměra důchodu náleží nadále ve výši „částečný invalidní důchod“ 1241 Kč, pak toto zřejmé administrativní pochybení nepovažoval krajský soud za natolik závažné, jež by ve svém důsledku činilo rozhodnutí nesrozumitelným a nepřezkoumatelným a bylo důvodem pro zrušení tohoto rozhodnutí. Žalovanou užitý pojem „částečný invalidní důchod“ je nadbytečný a nezapadá do kontextu věty, takže po jeho vypuštění je zcela srozumitelné a zřetelné, že základní výměra důchodu náleží ve výši 1241 Kč.

Krajský soud neshledal důvodnou ani obecnou námitku žalobkyně, že starobní důchod od 1. 5. 2002, a následně zvyšovaný, neodpovídá správnému výpočtu z vyměřovacího základu za odpracovanou dobu. Žalobkyně byla totiž pojištěna (včetně náhradní doby pojištění) pouze 28 roků, přičemž podle § 34 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb. činí výše procentní výměry starobního důchodu za každý celý rok doby pojištění získané do vzniku nároku na tento důchod 1,5 % VZP, což v případě žalobkyně je celkem 42 %. Při stanovení VZP se zhodnocují všechny vyměřovací základy počínaje rokem 1986 a konče rokem předcházejícím roku přiznání dávky, v daném případě tedy včetně roku 2001. Vyměřovací základy (roční příjmy) se zhodnocují koeficientem nárůstu všeobecného vyměřovacího základu, který je stanoven celostátně jednotně a tyto koeficienty v jednotlivých letech činily částky, které jsou uvedeny v osobním listu důchodového pojištění ze dne 19. 5. 2005 (krajský soud je v odůvodnění napadeného rozhodnutí rozepsal). Součtem vynásobených vyměřovacích základů každého roku příslušným koeficientem byl získán osobní vyměřovací základ, jež v případě žalobkyně je i „VZP“ a činí 1893 Kč. Procentní část důchodu pak činí jen 42 % z této částky, tj. 796 Kč. Vzhledem k ustanovení § 71 odst. 1 věty první zákona č. 155/1995 Sb. byla však žalovaná povinna provést i výpočet důchodu podle předpisů platných ke dni 31. 12. 1995, tedy podle zákona č. 100/1988 Sb. Podle této úpravy se procentní část důchodu stanovila jen z pěti nejvýhodnějších výdělkových let z rozhodného desetiletého období 1992 – 2001, což v případě žalobkyně byly roky 1992, 1994, 1995, 1999 a 2001. Úhrn příjmů z těchto let činil 108 216 Kč (22 400, 19 846, 27 870, 18 300 a 19 800) a průměrný měsíční příjem činí 1804 Kč. Za 25 let pojištění náleží pak 50 % průměrného měsíčního výdělku a za každý další rok 1 % z této částky ve smyslu § 22 odst. 1 a 2 zákona č. 100/1988 Sb.; za 28 let pojištění výměra činí 53 % z částky 1804 Kč, tj. 957 Kč,

k čemuž náleží zvýšení 38,6 %, tj. 370 Kč podle zákona č. 76/1995 Sb. Celkem tedy činí procentní výměra takto vypočtená 1327 Kč. Poněvadž výpočet podle zákona č. 100/1988 Sb. je pro žalobkyni výhodnější, než výpočet podle zákona č. 155/1995 Sb., učinila podle krajského soudu žalovaná správně, pokud procentní výměru stanovila podle zákona č. 100/1988 Sb.

Krajský soud k téže námitce dále vysvětlil, že žalobkyně je polskou státní příslušnicí žijící na území ČR, která pracovala na území obou států. Vzhledem k Úmluvě mezi republikou Polskou a republikou Československou č. 261/1948 Sb., ve znění vyhlášky č. 73/1957 Sb., náležela jí jen ta část starobního důchodu, která odpovídá době pojištění na území České republiky, tj. za dobu 9861 dnů v poměru k celkové době pojištění 10 414 dnů. V úhrnu základní a procentní výměry činil důchod 2498 Kč (1241 Kč + 1257 Kč). Tyto částky byly pak postupně žalovanou zvyšovány podle příslušných nařízení vlády o zvyšování důchodů.

Ve včas podané kasační stížnosti vytýkala stěžovatelka Krajskému soudu v Ostravě nesprávné posouzení věci po stránce právní, pokud uvedl, že důchodová dávka nemůže zohledňovat výši životního minima, neboť důchodové pojištění je součástí jiného systému, než dávky sociální péče. Připomíná, že v daném případě byl její důchod vypočten podle zákona č. 100/1988 Sb., který v § 2 zahrnuje do sociálního zabezpečení jak důchodové zabezpečení, tak sociální péči i nemocenské pojištění osob samostatně výdělečně činných. Navíc ustanovení § 37 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb. vyjmenovává případy, kdy výplata starobního důchodu, který vznikl podle § 29 téhož zákona nenáleží, přičemž hranicí pro posouzení nároku na výplatu důchodu je právě násobek životního minima. Je tak zřejmé, že i zákon o důchodovém pojištění s institutem životního minima pracuje. Proto nemůže odůvodnění napadeného rozsudku krajského soudu obstát. Stěžovatelka je přesvědčena, že výši důchodu v porovnání s výší životního minima je nutno se zabývat i z toho důvodu, že podle článku 30 Listiny základních práv a svobod, má každý právo na přiměřené hmotné zabezpečení ve stáří. Jestliže jí byl za dobu 28 let práce, která v sobě zahrnovala organizační zajišťování podniku i starost o zaměstnance a řádné plnění všech povinností vůči státu (hrazení daní, sociálního i zdravotního pojištění, zajišťování bezpečnosti provozu a hygienických podmínek), vypočten důchod ve výši 2498 Kč, pak to nelze v žádném případě považovat za přiměřené hmotné zabezpečení ve stáří. Dále stěžovatelka namítá nepřezkoumatelnost rozsudku pro nesrozumitelnost a nedostatek důvodů rozhodnutí, když například soud uvádí, že při výpočtu důchodu byla použita ustanovení zákona č. 100/1988 Sb. a že procentní výměra důchodu podle tohoto zákona činí 1302 Kč, která byla zvýšena na 1386 Kč. Přitom není uvedeno, jak soud k uvedenému závěru dospěl. Dále se soud nevypořádal s tím, že do doby pojištění není zahrnuto období od 9. 6. 1979 do 31. 12. 1980 a zejména období od 1. 1. 1988 do 30. 4. 1990, ačkoliv zejména druhé uváděné období by mohlo mít vliv na výši procentní výměry důchodu. V kasační stížnosti se stěžovatelka výslovně dovolává důvodů uvedených v § 103, odst. 1 písm. a) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen s. ř. s.) a navrhuje, aby Nejvyšší správní soud zrušil napadený rozsudek Krajského soudu v Ostravě a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Žalovaná v písemném vyjádření ke kasační stížnosti k námitce týkající se vztahu dávky důchodového pojištění k dávkám státní sociální podpory, jejíž výše je závislá na výši životního minima, uvádí, že rozhodujícím faktorem pro přiznání dávky důchodového pojištění a její výši jsou dosažení příslušného (důchodového) věku, délka doby pojištění a výše dosahovaných příjmů. Účast na důchodovém pojištění je podmíněna účastí na nemocenském pojištění, což se v případě nároků na dávky státní sociální podpory nevyžaduje,

neboť tyto dávky jsou vypláceny plošně, bez rozdílu věku žadatele a jejich výše je zcela závislá na výši životního minima. Poukazuje-li žalobkyně ve svých námitkách na ustanovení § 37 odst. 1 zákona č. 155/1994 Sb., kdy hranicí pro posouzení nároku na výplatu starobního důchodu je násobek částky životního minima, pak žalovaná podotýká, že zákon o důchodovém pojištění rozlišuje vedle nároku na dávku i nárok na výplatu dávky, přičemž zmíněné ustanovení řeší toliko nárok na výplatu již přiznaného starobního důchodu dokazuje, že výše starobního důchodu se neodvíjí od částek životního minima; žádné ustanovení důchodových předpisů v tomto směru na částky životního minima neodkazuje. S ohledem na to je žalovaná přesvědčena, že nelze hledat návaznost mezi důchodem a dávkou státní sociální podpory a proto nelze ani argumentovat článkem 30 Listiny základních práv a svobod, neboť pokud jde o námitku stěžovatelky, že bylo porušeno její právo na přiměřené hmotné zabezpečení ve stáří, nutno připomenout, že podle článku č. 41 Listiny se lze tohoto práva domáhat pouze v mezích zákonů, které ustanovení článku 30 Listiny provádějí. Ze zákona o důchodovém pojištění vyplývá, že pojištěnec má nárok na „zaručenou výši důchodu“, jen pokud jde o základní výměru ve výši 1310 Kč měsíčně, od ledna 2004 upravené na 1400 Kč měsíčně, a od ledna 2006 upravené na 1470 Kč měsíčně, jakož i procentní výměru ve výši 770 Kč měsíčně (§ 33 odst. 2 věta třetí citovaného zákona), a to s přihlédnutím k § 61 citovaného zákona a mezinárodním smlouvám. Namítané porušení práva na přiměřené hmotné zabezpečení ve stáří označuje tudíž za nedůvodné. Dále žalovaná uvádí, že žalobkyně v žalobě nenamítala nezhodnocení doby pojištění od 9. 6. 1979 do 31. 12. 1980 a od 1. 1. 1988 do 3. 4. 1990, ačkoliv jí v tom nic nebránilo a v této souvislosti poukazuje na ustanovení § 104 odst. 3 s. ř. s.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v souladu s ustanovením § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které stěžovatelka uplatnila ve své kasační stížnosti. Neshledal přitom vady podle § 109 odst. 3 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Po posouzení věci dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Z obsahu podané kasační stížnosti vyplývá, že stěžovatelka se výslovně dovolává kasačního důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., tedy nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení, pokud stejně jako žalovaná nezohlednil při výpočtu starobního důchodu stěžovatelky výši životního minima a dále se dovolává důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., tedy nepřezkoumatelnosti rozsudku pro nesrozumitelnost a nedostatek důvodů rozhodnutí, kdy soud při konstatování napadeného rozhodnutí č. II. uvedl, že procentní výměra důchodu vypočteného podle zákona č. 100/1988 Sb. činí 1302 Kč, která se zvyšuje na 1386 Kč, aniž by vysvětlil, jakým způsobem bylo této částky dosaženo.

Namítaná pochybení však Nejvyšší správní soud v rozsudku Krajského soudu v Ostravě neshledal.

Nutno souhlasit s krajským soudem i se žalovanou v tom, že dávka důchodového pojištění je součástí systému důchodového pojištění a v žádném případě není odvislá od stanovení částky životního minima. Zákon o důchodovém pojištění č. 155/1995 Sb. a stejně tak i zákon č. 100/1988 Sb. o sociálním zabezpečení, který pro dávky důchodového pojištění (zabezpečení) byl účinný před účinností zákona č. 155/1995 Sb., zahrnoval mezi dávky důchodového pojištění starobní důchod, přičemž v obou případech (§ 28 zákona

č. 155/1995 Sb. a § 20 zákona č. 100/1988 Sb.) byla podmínkou nároku na tento důchod potřebná doba pojištění a dosažení stanoveného (důchodového) věku. Výše důchodu byla pak odvislá od délky doby pojištění a výše dosahovaných příjmů. V žádném případě výše starobního důchodu nebyla odvislá od částky životního minima, jak dovozuje stěžovatelka, neboť takové kritérium žádné u uvedených předpisů nezná. Nejnižší výměra starobního důchodu podle zákona č. 100/1988 Sb. (tento zákon neznal ještě rozlišení na základní a procentní výměru) činila naposledy nejméně 550 Kč měsíčně (§ 25). Ze zákona o důchodovém pojištění č. 155/1995 Sb. pak pouze vyplývá, že pojištěnec má při splnění podmínek nároku zajištěnu výši důchodu jen pokud jde o základní výměru, a to ve výši 1310 Kč měsíčně, od ledna 2004 upravenou na 1400 Kč měsíčně a od ledna 2006 na 1470 Kč měsíčně (§ 33 odst. 1) a procentní výměru důchodu, jejíž výše činí nejméně 770 Kč měsíčně. Nelze v žádném případě hledat souvislost či vázanost důchodu s dávkami sociální péče či státní sociální podpory, jejichž výše je odvislá od částky životního minima podle zákona o životním minimu č. 463/1991 Sb. Zákon o sociální potřebnosti a životním minimu č. 482/1991 Sb., ostatně stejně jako zákon o pomoci v hmotné nouzi č. 111/2006 Sb., jímž byl předchozí zákon o sociální potřebnosti zrušen od 1. 1. 2007, upravovaly (upravují) poskytování jednorázových nebo měsíčně se opakujících peněžitých nebo věcných dávek pomoci k zajišťování základních životních podmínek fyzickým osobám, které se nacházejí v hmotné nouzi, pokud jejich příjem nedosahuje částek životního minima, stanovených zvláštním zákonem, přičemž mezi příjmy patří i dávky důchodového pojištění. Pokud tedy dávky důchodového pojištění nedosahují částek životního minima, měl (má) pojištěnec (občan) možnost využít institutu při poskytování dávek sociální péče (dnes pomoci v hmotné nouzi) podle zmíněných zákonných předpisů, nikoliv však v žádném případě podle zákona o důchodovém pojištění. Ten v žádném ustanovení nepočítá s tím, že by výše dávky důchodového pojištění byla odvislá od výše životního minima, resp. že by musela dosahovat jeho výše. Pokud stěžovatelka argumentuje § 37 zákona č. 155/1995 Sb., ve znění platném do 31. 12. 2003 (bylo vypuštěno novelou zákona č. 425/2003 Sb.), pak nezbyvá, než ve shodě se žalovanou konstatovat, že zákon od nároku na dávku starobního důchodu odlišoval nárok na výplatu důchodu již přiznaného v případě, že poživatel této dávky nadále vykonával výdělečnou činnost. V takovém případě výplata nenáležela v období 2 let po vzniku nároku na tento důchod v těch kalendářních měsících, v nichž příjem z výdělečné činnosti, s výjimkou samostatné výdělečné činnosti, přesáhl dvojnásobek částky životního minima, platné pro jednotlivce, který je poživatelem starobního důchodu, eventuálně v období do konce kalendářního roku, v němž poživatel starobního důchodu dosáhl věku vyššího o dva roky, než činil věk v kalendářním roce, v němž vznikl nárok na starobní důchod podle § 29, pokud vykonává samostatnou výdělečnou činnost, a to v těch kalendářních měsících, ve kterých byl povinen platit zálohy na pojistné na důchodové pojištění z měsíčního vyměřovacího základu, který je vyšší než dvojnásobek částky životního minima platné pro jednotlivce, který je poživatelem starobního důchodu, tedy 1. ledna příslušného kalendářního roku. Bez ohledu na to, že tato právní úprava již pozbyla platnosti, nezbyvá než konstatovat, že se jednalo o situaci, kdy zákonodárce nepokládal za odůvodněné a přijatelné, aby byl starobní důchod vyplácen, pokud tento důchod spolu s příjmem přesahoval určitou zákonem stanovenou částku. Zde užil pro stanovení kritéria částky životního minima pro zjednodušení výpočtu, avšak v žádném případě nelze z toho dovozovat, že výše nároku na starobní důchod se od těchto částek odvíjí; žádné ustanovení zákona č. 155/1995 Sb., ani zákona č. 100/1988 Sb. na kategorii „životní minimum“ neodkazuje. Není zde dána ani souvislost mezi výpočtem dávky důchodového pojištění a dávkami státní sociální podpory, jak na to poukazuje ve svém vyjádření žalovaná. S jejím vyjádřením lze souhlasit i potud, že přiznáním starobního důchodu v uvedené výši nebylo porušeno žádné ustanovení Listiny základních práv a svobod, zejména právo na přiměřené hmotné

zabezpečení ve stáří, neboť tohoto práva se lze domáhat pouze v mezích zákonů, které toto ustanovení provádějí (čl. 41 téže Listiny). Pro stěžovatelku to především znamená možnost domáhat se dávek podle zákona o pomoci v hmotné nouzi č. 111/2006 Sb.

Pokud stěžovatelka v kasační stížnosti namítala nezhodnocení doby pojištění od 9. 6. 1979 do 31. 12. 1980 a od 1. 1. 1988 do 3. 4. 1990, pak nezbývá než se žalovanou souhlasit v tom, že zhodnocení těchto dob v řízení před správním orgánem ani před Krajským soudem v Ostravě nepožadovala. Ostatně ani v kasační stížnosti neuvádí, z jakého titulu byla v uvedené době pojištěna. Navíc nezbývá než připomenout, že při jednání Krajského soudu v Ostravě dne 25. 1. 2006 stěžovatelka výslovně uvedla, že v době od 1. 1. 1988 do 30. 4. 1990 nepracovala. Podle ustanovení § 104 odst. 4 s. ř. s. je kasační stížnost nepřipustná, opírá-li se o jiné důvody, než které jsou uvedeny v § 103 téhož zákona, nebo o důvody, které stěžovatel neuplatnil v řízení před soudem, jehož rozhodnutí má být přezkoumáno, ač tak učinit mohl. Stěžovatelce nic nebránilo, aby vznesenou námitku uplatnila v řízení před krajským soudem a pokud tak neučinila, nemohl Nejvyšší správní soud k této její kasační námitce přihlídnout.

Poslední námitkou stěžovatelky je namítaná nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku pro nesrozumitelnost a nedostatek důvodů rozhodnutí spočívající v tom, že při konstatování obsahu rozhodnutí žalované ze dne 24. 5. 2005, č. X – II, byla procentní výše důchodu stanovena na částku 1302 Kč, která byla posléze zvýšena na 1386 Kč, aniž by bylo uvedeno, jak soud k uvedenému závěru dospěl. Nutno uvést, že ve znění napadeného rozsudku jde pouze o konstatování obsahu zmíněného rozhodnutí žalované, přičemž vzhledem k absenci žalobních námitek stěžovatelky ve vztahu k této části napadeného rozhodnutí, se krajský soud touto otázkou nezabýval. Jde tudíž o nově uplatněnou námitku. Nejvyšší správní soud nicméně pokládá v této souvislosti za potřebné uvést, že rozhodnutí žalované č. II, bylo v souvislosti se vstupem České republiky a Polské republiky do Evropské unie, upraven starobní důchod podle předpisů výslovně uvedených v napadeném rozhodnutí žalované. Změna spočívá v tom, že od uvedeného data mohla být zhodnocena doba získaná pouze na českém území, což v případě stěžovatelky znamená 27 roků pojištění, čemuž odpovídá výše starobního důchodu vypočtená podle zákona č. 100/1988 Sb. (která je ve smyslu ustanovení § 71 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb. procentní výměrou důchodu) ve výši 1302 Kč měsíčně, přičemž tato částka nepodléhá tzv. „dílčení“, stejně jako základní výměra důchodu, která k uvedenému datu činila 1400 Kč měsíčně. Žalovaná tedy postupovala zcela v souladu s platnými zákonnými předpisy i při vydání rozhodnutí č. II. Pokud by se v tomto bodě jednalo o kasační stížnost přípustnou, nemohla by být Nejvyšším správním soudem z důvodů blíže vysvětlených shledána důvodnou.

Nejvyšší správní soud proto uzavírá, že důvod uplatněný stěžovatelkou v kasační stížnosti, tj. tvrzená nezákonnost spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení, ve smyslu ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., nebyl prokázán a proto Nejvyšší správní soud podanou kasační stížnost podle ustanovení § 110 odst. 1 s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl.

O nákladech řízení rozhodl Nejvyšší správní soud podle ustanovení § 60 odst. 1 a 2 s. ř. s. s přihlídnutím k ustanovení § 120 s. ř. s. V řízení o kasační stížnosti byla úspěšná žalovaná, právo na náhradu nákladů řízení však nemohlo být přiznáno, neboť tomu brání ustanovení § 60 odst. 2 s. ř. s.; ostatně žalovaná náhradu nákladů řízení neuplatňovala a Nejvyšší správní soud ani vzniklé náklady řízení ze spisu nezjistil. Stěžovatelka s podanou kasační stížností úspěch neměla, tudíž jí právo na náhradu nákladů řízení nenáleží.

P o u ě n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 31. července 2007

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu